

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

11-son (5-jild)

2025

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 11 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2025

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00- TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent;

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori;

Xolikulov Axmadjon Boymahmatovich – tarix fanlari doktori;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent;

Saidov Sarvar Atabullo o'g'li – katta ilmiy xodim, Imom Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar bo'limi.

08.00.00- IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanovna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent;

Azizov Sherzod O'ktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent;

Xojayev Azizxon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b.;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.;

Jabborova Charos Aminovna - iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

09.00.00- FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor;

Yaxshilikov Jo'raboy – falsafa fanlari doktori, professor;

G'aybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori;

Hoshimxonov Mo'min – falsafa fanlari doktori, dotsent;

O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari doktori (DSc), Professor.

10.00.00- FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor;

Ko'chimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor;

Mirsanov G'aybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent;

Qodirova Muqaddas Tog'ayevna - filologiya fanlari nomzodi, dotsent.

12.00.00- YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yurist;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b.,;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor;

Xayitov Xushvaqt Saparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor;

Asadov Shavkat G'aybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlari doktori, professor;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, professor;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar doktori (PhD);

Jo'rayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Normatov Bekzod Akrom o'g'li — yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich — yuridik fanlar nomzodi;

13.00.00- PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari

doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD);

Bobomurotova Latofat Elmurodovna — pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

19.00.00- PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna– psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasini mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD).

22.00.00- SOTSIOLOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Po'latovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti;

Sodiqova Shohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston xalqaro islom akademiyasi.

23.00.00- SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Bo'tayev Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Ro'yxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrdagi 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari bo'yicha ilmiy darajalar yuzasidan dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

<i>Muxammadiev Akmal Ganievich</i> TOSH DAVRIDA KVARIS XOMASHYOSIDAN FOYDALANISH MASALASINI O'RGANISH	10-15
<i>Xujaniyazov Uktam Yeshbayevich</i> MUSTAQILLIK YILLARIDA O'ZBEKISTONDA MADANIYAT SOHALARI RIVOJLANISHINING ASOSIY TENDENSIYALARI (QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI MISOLIDA)	16-21
<i>Mo'minov Xusanboy Madaminjonovich, Xamidova Ominaxon</i> ANTI-K TEATR	22-25
<i>Ravshanov O'ktamali Rustam o'g'li</i> SOPOL IDISHLARDAGI EPIGRAFIKA	26-29
<i>Elboyeva Shaxnoza</i> O'ZBEK OLIMLARI VA MUTAXASSISLARINING GLOBAL FAN VA TEXNOLOGIYA RIVOJIGA TA'SIRI: TARIXDAN HOZIRGI	30-33
<i>Esanova Nilufar</i> O'ZBEKISTONNING SANOAT SOHASIDA KADRLAR TAYYORLASH SIYOSATI: ILMIY ASOSLAR VA DOLZARB MASALALAR	34-38
<i>Asadova Ra'no Baymanovna, Ashurova Qunduz Abduxoliq qizi</i> QASHQADARYO VILOYATIDA OMMAVIY AXBOROT VOSITALARINING RIVOJI (1990–2025): MANBALAR, MUAMMOLAR VA TENDENSIYALAR	39-42
<i>Umarqulova Gulchiroy Fayzulla qizi</i> JIZZAX CHO'LLARINING O'ZLASHTIRILISHI VA MIRZACHO'L VA DO'STLIK TUMANLARINING TASHKIL TOPIHI TARIXIDAN	43-47
<i>Shirinova Nargiza Faxritdinbek qizi</i> XIX ASR IKKINCHI YARMI – XX ASR BOSHLARIDA TURKISTONDA DORISHUNOSLIK AN'ANALARI TARIXIDAN	48-53

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

<i>Akbarov Husan O'zbekxonovich</i> BOG'DORCHILIK XO'JALIKLARINING ISHLAB CHIQRISH SAMARADORLIGIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLARNI EKONOMETRIK MODELLAR ASOSIDA BAHOLASH	54-59
<i>Asqarova Nargiza Ilhomxo'jayevna</i> KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING ILG'OR XORIY TAJRIBASI	60-67
<i>Nurmurodov Zafarjon Nurmurod o'g'li</i> MAHALLIY DAVLAT HOKIMIYATI ORGANLARINI RAQAMLASHTIRISHNING ZAMONAVIY YO'NALISHLARI VA MUAMMOLARI	68-72

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

<i>Abilov O'rol Murodovich</i> OPTIMIZM-PESSIMIZMNING IJTIMOYIY VA GNOSEOLOGIK ASOSLARI	73-81
<i>Ismoilov Maxamadixon Isroilovich</i> AXLOQ VA FOYDA O'RTASIDAGI DIALEKTIKA: IQTISODIY RATSIONALIZMGA AKSIOLOGIK YONDASHUV	82-90
<i>Yuldashev Rustam Daniyrovich</i> YOSHLAR TARBIYASIDA DINIY-MA'RIFIY TUSHUNCHANING O'RNI VA AHAMIYATI	91-98
<i>Sagdullayeva Dilbar Shuxratovna</i> JAMOATCHILIK NAZORATINI TAKOMILLASHTIRISHNING FALSAFIY JIHATLARI	99-105
<i>Narziyev Zubaydillo Ibodilloevich</i> AZIZIDDIN NASAFIYNING TASAVVUF ILMIGA OID QARASHLARINING METODOLOGIK TAHLILI	106-112
<i>Mamajonov Sanjarbek Hamrajonovich</i> SOTSIAL INJENERIYANING RIVOJLANISH TARIXI VA METODOLOGIYASI	113-118
<i>Rajabov Ilxom Mustafoevich</i> ZAMONAVIY TA'LIM PARADIGMALARI (RAQAMLI TA'LIM, KOMPETENSIYAVIY YONDASHUV, UZLUKSIZ TA'LIM): IJTIMOYIY-FALSAFIY TAHLIL	119-123
<i>Toirov Ilxom</i> MADANIYAT VA KUNDALIK HAYOT DIALEKTIKASI	124-127
<i>Mamatnazarov Lazizbek To'raquliyevich</i> ZO'RAVONLIK IJTIMOYIY-XATARLI XULQ-ATVOR SIFATIDA: MAZMUNI VA MOHIYATI, OQIBATLARI	128-131
<i>Toxirov Abdumalik Ashurali o'g'li</i> MODERNIZATSIYA SHAROITIDA YOSHLAR AXLOQIY QADRIYATLARINING TRANSFORMATSION DINAMIKASI	132-136
<i>Нурмухамедова Севара Бадриддиновна</i> ВЛИЯНИЕ СРЕДСТВ МАССОВОЙ ИНФОРМАЦИИ НА ФОРМИРОВАНИЕ ЦЕННОСТНЫХ ОРИЕНТАЦИЙ МОЛОДЕЖИ	137-141
<i>Axmedova Dilrabo Sa'dullayevna</i> YOSHLAR SALOMATLIGI VA IJTIMOYIY SHAKLLANISH: STRESS, DEPRESSIYA, RUHIY SALOMATLIK, JAMOATCHILIK VOSITASI SABOQLARI ...	142-145
<i>Xolmirzayeva Jumagul Xamdamovna</i> YOSHLAR MEHNAT MADANIYATI VA UNING JAMIYAT RIVOJIGA TA'SIRI	146-150
<i>Abdusalimov Abror Vali ug'li</i> MIRZO G'OLIB VA MUHAMMAD IQBOL IJODIDAGI FALSAFIY, MA'NAVIY VA BADIY MUSHTARAKLIK	151-158
<i>Maxmudov Izzatillo Ne'matilloevich</i> IJTIMOIY ADOLAT: NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI VA ZAMONAVIY TALQINI	159-163
<i>Aripov Alisher Sayfiddinovich</i> KORRUPSIYA TUSHUNCHASINING ILMIY-METODOLOGIK ASOSLARI	164-167
<i>Xudoyqulov Shukrullo Sohibovich</i> O'ZBEKISTONDA YANGI TARAQQIYOT BOSQICHIDA YANGI MA'NAVIY MAKONNI YARATISH TAMOIYILLARI	168-172

<i>Ibrogimova Gulbaxor Eshmamatovna</i> MA'NAVIY-AXLOQIY TANLOV TUSHUNCHASI VA UNING FALSAFIY MOHIYATI	173-176
---	---------

10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI

<i>Abduraxmonova Ra'no Kosimovna</i> NEMIS TILIDAGI DINIY MATNLARNING O'ZBEK TILIGA	177-182
<i>Abdusalimov Abdulaziz Abdumutal o'g'li</i> INGLIZ TILI MODAL FE'LLARINING TIPOLOGIK TALQINI	183-188
<i>Abduraximova Okila Gayratovna</i> ZAMONAVIY NEMIS TILIDA NEOLOGIZMLAR TIPOLOGIYASI VA TASNIFI	189-194
<i>Ubaydullayeva Umida Abdushukur qizi</i> TERMIN, TERMINOLOGIYA VA ULARNING YONDOSH TUSHUNCHALARGA MUNOSABATI	195-198
<i>Sayitqulova Zilola Xusniddin qizi</i> BADIY ASARLARDA PERSONAJLARARO MUNOSABATLARNING LINGVOMADANIY VA PRAGMATIK TAHLILI (O'ZBEK VA INGLIZ ADABIYOTI MISOLIDA).....	199-203
<i>Khodjayeva Khurshida Sharafitdinovna</i> LANGUAGE CHANGE AND THE EMERGENCE OF NEW LEXICAL UNITS IN THE DIGITAL ERA	204-209

12.00.00 – YURIDIK FANLAR

<i>Реймбаев Абдулла Курбанбаевич</i> РАССУЖДЕНИЯ ОБ УГОЛОВНО-ПРАВОВОМ ПОНЯТИИ УЧАСТИЯ В ПРЕСТУПЛЕНИИ	210-215
<i>Sayfiddinov Aqliddin Anvarjon o'g'li</i> HUDUDLARNI IJTIMOY-IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA MAHALLIY KENGASHLAR FAOLIYATINI HUQUQIY TARTIBGA SOLISH: RETROSPEKTIV TAHLIL	216-222
<i>Samandarova Feruza Baxromjon qizi</i> YASHIL DAVLAT XARIDLARI	223-229
<i>Rasulov Siroj Sodiq o'g'li</i> DAVLAT BOSHQARUVIDA ODILLIK PRINSIPI TALQINI	230-233
<i>Aslanov Sharafiddin Xayrullayevich</i> IQTISODIY JINOYATLARNING MAZMUN-MOHIYATI VA ULARNING OLDINI OLISH MEXANIZMLARI	234-238

13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI

<i>Akbarova Gulhayo Oybekovna</i> TA'LIM 5.0 KONSEPTSIYASI ASOSIDA "QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARI" FANINI O'QITISH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH	239-246
<i>Sulaymanova Dildora Nazarovna</i> BO'LAJAK O'QITUVCHILARDA KREATIV TAFAKKURNI SHAKLLANTIRISHDA SHAXSGA YO'NALTIRILGAN TA'LIM TEXNOLOGIYALARINING ROLI	247-251

<i>Aytmuratov Ajiniyaz Jumabay Uli</i> TALABALARNING MODELLASHTIRISHGA OID KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHDA RAQAMLI TA'LIM TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH	252-255
<i>Najmetdinov Ma'ruf G'ayratovich</i> O'QUVCHILARNING SOG'LOM TURMUSH TARZINI SHAKLLANTIRISHDA MULTIPLATFORMADAN FOYDALANISH METODIKASI MODEL I	256-265
<i>Javliyeva Shahnoza Bahodirovna</i> TA'LIM SIFATINI TA'MINLASHGA YO'NALTIRILGAN O'QUV-TARBIYAVIY JARAYONNI TASHKIL ETISH VA DIDAKTIK MATERIALLAR YARATISH TEXNOLOGIYASI	266-269

Received: 10 October 2025
Accepted: 25 October 2025
Published: 2 November 2025

Article / Original Paper

LEGAL REGULATION OF LOCAL COUNCILS' ACTIVITIES IN THE SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF TERRITORIES: A RETROSPECTIVE ANALYSIS

Sayfiddinov Aqliddin Anvarjon ogli,
PhD Student, Institute of Legislation and Legal Policy
under the President of the Republic of Uzbekistan
E-mail: aqliddin sayfiddinov0102@gmail.com

Abstract. The article analyzes the historical and legal foundations of local councils and their role in the socio-economic development of territories. The study reveals the stages of formation of the local governance system, its legal and institutional foundations, and the scientific-theoretical significance of civic participation in regional socio-economic development.

Keywords: local councils, historical-legal analysis, territorial governance, socio-economic development, statehood traditions, legal institutions, civic participation.

HUDUDLARNI IJTIMOY-IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA MAHALLIY KENGASHLAR FAOLIYATINI HUQUQIY TARTIBGA SOLISH: RETROSPEKTIV TAHLIL

Sayfiddinov Aqliddin Anvarjon o'g'li,
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi
Qonunchilik va huquqiy siyosat instituti tayanch doktoranti

Annotatsiya. Maqolada mahalliy kengashlar faoliyatining tarixiy-huquqiy asoslari va ularning hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishdagi o'рни tahlil qilingan. Tadqiqotda mahalliy boshqaruv tizimining shakllanish bosqichlari, huquqiy-institutsional asoslari va jamoatchilik ishtiroki orqali hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishda mahalliy kengashlarning ilmiy-nazariy ahamiyati ochib berilgan.

Kalit so'zlar: mahalliy kengashlar, tarixiy-huquqiy tahlil, hududiy boshqaruv, ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish, davlatchilik an'analari, huquqiy institutlar, jamoatchilik ishtiroki.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V5I11Y2025N39>

Kirish. Mahalliy boshqaruv tizimi har qanday davlatning barqaror rivojlanishi, fuqarolik jamiyatining shakllanishi va iqtisodiy taraqqiyot darajasini belgilaydigan asosiy omillardan biridir. O'zbekiston davlatchiligi tarixi shuni ko'rsatadiki, xalqning davlat boshqaruvidagi ishtiroki, kengash orqali maslahatlashish va jamoatchilik manfaatini hisobga olish an'analari ildizlari necha ming yillar oldinga borib taqaladi. Xususan, XI asrda yashagan buyuk davlat arbobi Nizomulmulkning "Siyosatnoma" asarida davlatni idora qilishda adolat, maslahat va jamoatchilik fikriga suyanish zarurligi ta'kidlangan [1; 17-92]. XIV asrdagi Amir Temur tuzuklarida ham davlat ishlarining to'qqiz ulushi kengash va maslahat orqali hal etilishi lozimligi qayd etilgan [2; 25]. Bu, o'z navbatida, xalq vakillari ishtirokidagi davlat boshqaruvining ilk huquqiy va amaliy shakllaridan biri sifatida baholanadi. Shuningdek, islom

huquqi manbalarida ham muhim qarorlarni qabul qilishda maslahat tamoyilini davlat boshqaruvining ajralmas qismi sifatida belgilab bergan. Bu an'ana keyinchalik Buxoro amirligi, Xiva va Qo'qon xonliklarida jamoatchilik ishtirokini ta'minlovchi huquqiy va ma'muriy shakllar sifatida saqlanib qoldi. Rossiya imperiyasi Turkistonni bosib olgandan keyin mahalliy boshqaruv tizimi mustamlakachilik siyosatiga mos ravishda qayta tashkil etildi. Shunga qaramasdan, mahalliy aholi vakillarining shahar Dumalari orqali boshqaruv jarayonlaridagi ishtiroki keyinchalik kengashchilik an'analari rivojlanishi uchun zamin yaratdi. Mazkur tadqiqot mahalliy boshqaruv tizimining tarixiy ildizlarini, uning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishdagi o'rnini va evolyutsion rivojlanish bosqichlarini tahlil qilishga qaratilgan. Tadqiqotning maqsadi — mahalliy kengashlar va boshqaruv tuzilmalarining tarixiy-huquqiy rivojlanishini ilmiy jihatdan o'rganish, ularning ijtimoiy-iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashdagi rolini aniqlash.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya. Tadqiqot mahalliy boshqaruv tizimining ildizlarini ilmiy jihatdan tahlil qilishga qaratilgan bo'lib, unda tarixiy va huquqiy tahlil usuli asosiy metodologik asos sifatida qabul qilindi. Ushbu usul mahalliy boshqaruvning turli sivilizatsion davrlardagi huquqiy va institutsional shakllarini o'rganish, ularning o'zaro bog'liq jihatlarini aniqlash hamda evolyutsion rivojlanish bosqichlarini o'rganish imkonini berdi.

Tadqiqot jarayonida tarixiy tahlil bilan birga qiyosiy yondashuv usuli ham qo'llanildi. Bu orqali Nizomulmulkning "Siyosatnoma" asaridagi davlat boshqaruvi nazariyasi, Amir Temurning tuzuklaridagi Devon tizimi va maslahat organlari, shuningdek, islom huquqidagi sho'ro tamoyillari hamda Turkiston davri mahalliy boshqaruv amaliyoti o'rtasidagi umumiy va farqli jihatlar ilmiy asosda solishtirildi. Bunday yondashuv mahalliy boshqaruvning siyosiy-huquqiy mazmuni bilan birga, uning iqtisodiy va ijtimoiy mohiyatini ham yoritish imkonini berdi.

Shuningdek, tadqiqotda arxiv-manbashunoslik tahlil usuli muhim o'rin tutdi. Turkiston general-gubernatorligi hujjatlari, Toshkent shahar Dumasi to'g'risidagi qarorlar, moliyaviy hisobotlar va idoraviy nizomlar chuqur tahlil qilinib, XIX–XX asr boshlaridagi mahalliy boshqaruv tizimining haqiqiy mazmuni ochib berildi. Bu hujjatlar orqali Toshkent shahridagi ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish jarayonlari, mahalliy vakillarning faoliyat doirasi va jamoatchilik boshqaruvining ta'sir mexanizmi ilmiy jihatdan asoslandi.

Metodologik yondashuvning yana bir muhim jihati — tizimli tahlil usuli bo'lib, u mahalliy boshqaruv organlarining siyosiy, iqtisodiy va ma'muriy elementlarini bir butun institut sifatida o'rganishga imkon berdi. Bu orqali mahalliy kengashlar faoliyati nafaqat huquqiy va ma'muriy kategoriya sifatida, balki hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantiruvchi murakkab mexanizm sifatida tahlil qilindi.

Muhokama.

3.1. Nizomulmulkning "Siyosatnoma" asarida mahalliy boshqaruv va kengash g'oyasi

Mahalliy boshqaruv tizimi shakllanishining ilk nazariy asoslarini islom siyosiy-falsafiy maktabi va Sharq ma'muriy fikrida izlash mumkin.

XI asrda yashagan buyuk davlat arbobi va vazir — Abu Ali Hasan ibn Ali Nizomulmulk tomonidan yozilgan "Siyosatnoma" asarida davlat boshqaruvining asosiy tamoyillari ilmiy tizimga solingan bo'lib, u nafaqat markaziy hokimiyat, balki mahalliy boshqaruv asoslarini ham nazariy jihatdan asoslab bergan. Nizomulmulk fikricha, davlatning barqarorligi faqat qonun

ustuvorligi yoki harbiy kuch bilan emas, balki hududlarning obodonchiligi, xalqning farovonligi va jamoatchilikning boshqaruvdagi ishtiroki bilan ta'minlanadi. Muallif asarida shunday yozadi: "Davlatni idora qilish talablaridan biri — chetdan koriz qazib, suv keltirish, qishloq va dalalarni obod qilish, qal'alar qurish, shaharlar barpo etish, keng ko'chalar, bozor va binolarni bunyod etishdir" [1; 17-92]. Bu fikr davlat boshqaruvining markaziy vazifasi — hududiy rivojlanish va infratuzilmani yaratish ekanligini anglatadi. Nizomulmulkning bu qarashi hozirgi zamonaviy ma'muriy va iqtisodiy fanlardagi "barqaror rivojlanish" konsepsiyasining ilk nazariy ildizlaridan biri hisoblanadi.

Nizomulmulk fikricha, hokimiyatning adolatli bo'lishi uning xalq manfaatini hisobga olishi bilan belgilanadi. Shu bois u boshqaruvni "maslahat asosida tashkil etish" zarurligini ta'kidlaydi, ya'ni: "Barcha ishlarni maslahat bilan amalga oshirish — kishining oqilligi va irodasidan dalolatdir" [1; 17-92]. Bu g'oya kengash va jamoatchilik ishtiroki institutining ilk nazariy shakli sifatida e'tirof etilishi mumkin. Nizomulmulk boshqaruvda faqat buyruq va itoat tamoyiliga suyanmasdan, idoraviy hamkorlik va maslahatni bosh mezon sifatida belgilaydi. Shu jihatdan u davlatning markaziy boshqaruv tizimi bilan mahalliy boshqaruv bo'g'ini o'rtasidagi o'zaro munosabatni muvozanatli tizim sifatida ko'radi. Davlat amaldorlari (amirlar, valiylar) mahalliy aholining ehtiyojlarini yaxshi bilishi, yer-suvni adolatli taqsimlashi, soliq yig'imlarini to'g'ri yo'naltirishi va aholining turmush darajasini yaxshilash uchun mas'ul bo'lishi kerakligini uqtiradi.

3.2. Amir Temur davlat tizimida Devonlar va maslahat organlarining roli

XIV asrda Amir Temur tomonidan yaratilgan davlat boshqaruv tizimi mahalliy boshqaruvni markazlashgan, ammo hududiy o'zgarishlarga moslashuvchan institut sifatida shakllantirdi. "Temur tuzuklari" davlat boshqaruvining huquqiy va amaliy asoslarini belgilab berdi. Unda har bir viloyatda Devon — ma'muriy-ijro organi — tashkil etilib, u yerda moliya, soliq, adliya, harbiy ishlar va aholi hayoti bilan bog'liq barcha masalalar yuritilgan [3; 56]. Amir Temur davlatining boshqaruv tizimida maslahat va kengash organlari muhim o'rin tutgan. U shunday yozadi: "Davlat ishlarining to'qqiz ulushi kengash va maslahat bilan, bir ulushi esa qilich bilan hal etiladi." [2;25]. Bu fikr davlat boshqaruvida aholining fikrini inobatga olish, maslahatni qaror qabul qilishning ajralmas qismi sifatida ko'rish an'anasini yaratib bergan.

Amir Temurning Devon tizimi ikki bosqichli iyerarxiya asosida faoliyat yuritgan: markaziy Devon (Devoni buzrug) va hududiy Devonlar. Har bir hududiy Devon mahalliy iqtisodiy hayotni boshqarish, soliqlarni yig'ish, yerlarni taqsimlash, sug'orish ishlarini tashkil etish, bozorlar, hunarmandchilik markazlari va ijtimoiy binolar faoliyatini muvofiqlashtirish uchun mas'ul bo'lgan. Devon rahbarlari — amirlar va mirshablar — aholi manfaatini himoya qilish, turmush darajasini yaxshilash va ijtimoiy adolatni ta'minlashga mas'ul etib belgilangan [4; 69-80].

Amir Temur davlat boshqaruvida hokimiyat va mas'uliyat o'rtasidagi muvozanat prinsipini joriy etdi. Unga ko'ra, har bir hokim yoki amaldor faqat markazga emas, balki xalq oldida ham javobgar hisoblanadi. "Tuzuklar"da Temur hokimlarning aholidan soliq yig'ishda ehtiyotkorlik qilishini, xalqni og'ir ahvolga solmaslikni qat'iy talab etadi. Amir Temur o'z tuzuklarida soliq yig'ishda xalqni qiynashdan ehtiyot bo'lish lozimligini, chunki xalqning zaifligi davlat xazinasining kamayishiga olib kelishi, bu esa sipohning tarqalib ketishiga sabab bo'lishi, sipohning tarqoqligi o'z navbatida saltanatning kuchsizlanishiga olib kelishini bayon qiladi [5;

144]. Bu fikr zamonaviy moliyaviy siyosatning ijtimoiy yo'naltirilganlik tamoyilini o'zida ifoda etadi.

Amir Temurning boshqaruv tizimidagi yana bir muhim jihat — jamoatchilik manfaatlarini himoya qilishda infratuzilmani rivojlantirishga bo'lgan e'tibordir. U shaharlar va qishloqlarda yo'llar, ko'priklar, bozorlar, sug'orish inshootlarini qurishni davlat siyosatining ustuvor yo'nalishi sifatida belgilagan.

Yuqoridagilarga asosan, Amir Temur davlat tizimida mahalliy boshqaruv nafaqat ma'muriy nazorat vositasi, balki iqtisodiy barqarorlik va ijtimoiy adolatni ta'minlovchi tizim sifatida shakllanganligini ko'rish mumkin.

3.3. Islom huquqi tizimida maslahat va ijtimoiy adolat tamoyillari

Islom huquqi tizimida davlat va jamiyat boshqaruvi insonning mas'uliyati, adolat va maslahat tamoyillariga asoslanadi. Bu tizimda fuqarolarning hayoti va mulkini muhofaza qilish, iqtisodiy tenglikni ta'minlash hamda jamiyatning barqaror rivojlanishini kafolatlash davlatning asosiy vazifasi sifatida belgilangan. Shu nuqtai nazardan, islom huquqi mahalliy boshqaruv tizimida faqat ma'muriy tartib emas, balki ijtimoiy adolat va umumiy mas'uliyat g'oyasini ilgari surgan.

Qur'oni Karim "Sho'ro" surasining 38-oyatida Alloh taolo shunday marhamat qiladi: "Ular (mo'minlar)ning ishlari o'zaro maslahat bilandir" ("Sho'ro", 38) [6; 483]. Bu oyatdan ma'lum bo'lishicha, maslahat, kengash va fikr almashish — islom boshqaruvining ajralmas qismi hisoblanadi. Demak, davlat boshqaruvi, jumladan, mahalliy darajadagi qarorlar ham yakka hokim irodasiga emas, balki xalq bilan maslahat asosida amalga oshirilishi lozim. Bu tamoyil aholi ishtirokini ta'minlash orqali davlat boshqaruvini xalq irodasiga yaqinlashtiradi va uning qonuniyligini mustahkamlaydi.

Payg'ambar Muhammad alayhissalom ham o'z hayoti davomida maslahat tamoyilini faol qo'llaganlar. U zot har bir muhim qarorni qabul qilishdan oldin sahobalar bilan fikrlashar, ayniqsa ijtimoiy va harbiy masalalarda ularning mulohazalarini inobatga olar edilar. Alloh taolo Payg'ambarimizga buyurganki, "Shovarahum fil-amri", ya'ni "Yo Muhammad, biron ishni qilmoqchi bo'lsang, va yo biror zarurat chiqib qolsa, o'z yorlaring bilan mashvarat qilgin" deb nozil qilinganligi xalq vakillarining jamiyat va davlat hayotida, mamlakat, shahar miqyosidagi qarorlarni qabul qilishdagi ishtirokining muqaddas islom dinidagi asosi hisoblanadi desak maqsadga muvofiq bo'ladi [7; 92].

Qur'onda "Zakot", "Ushr", "Sadaqa" va "Vaqf" kabi moliyaviy institutlar jamiyatda boylikning to'g'ri taqsimlanishi va hududiy tenglikni ta'minlashga qaratilgan. Bu institutlar mahalliy darajada jamoat ehtiyojlarini qondirishning iqtisodiy mexanizmi vazifasini bajargan. Ayniqsa, vaqf mol-mulkidan tushgan daromad maktablar, masjidlar, kasalxonalar, yo'llar va ariqlar qurilishiga sarflangan. Vaqf muassasalari faoliyati mahalliy aholi manfaatini ko'zlab, iqtisodiy barqarorlikni ta'minlagani bilan birga, u davlat siyosatining ijtimoiy yo'naltirilganligini ham ko'rsatadi. Islom huquqi tizimida hokimiyat mas'uliyati faqat ma'muriy emas, balki ma'naviy kategoriya sifatida ham qaraldi. Shu tariqa, islom huquqi nafaqat diniy normalar tizimi, balki ijtimoiy va iqtisodiy munosabatlarni tartibga soluvchi huquqiy model sifatida namoyon bo'ladi. U mahalliy boshqaruvning huquqiy madaniyatini shakllantirib, jamoatchilikning davlat ishlaridagi ishtiroki uchun mustahkam qonun asosini yaratdi.

3.4. Turkistondagi mahalliy boshqaruv tizimi (Toshkent shahri misolida)

Rossiya imperiyasi Turkiston o'lkasini bosib olgandan so'ng mahalliy boshqaruv tizimi o'zgartirildi. 1867-yilda qabul qilingan "Nizom"ga ko'ra, Turkistonning o'troq aholisi "oqsoqol" tizimida, ko'chmanchi aholi esa "volost" va "ovullar" tizimiga bo'lib boshqarila boshlandi [8; 7,13,15]. 1868-yil 27-fevralda "Sirdaryo va Semipalatinsk viloyatlari va Toshkent "yangi" qismida boshqaruv to'g'risida"gi 1867-yil loyihasiga binoan "harbiy-xalq" boshqarmasi tuzildi. Toshkentning "yangi" qismida quyidagi ishlarni amalga oshirish ko'zda tutildi:

- Reja tuzish, uy qurishga yer ajratish, ko'cha va maydonlar barpo etish;
- Soliqlar, turli tushumlarni tartibga keltirish va undirish, shuningdek shahar daromad va xarajatlar smetasini tuzish;
- Shahar irrigatsiya tizimi va obodonchiligini boshqarish [9].

Toshkent shahar byudjeti ancha g'arib bo'lishiga qaramay uning qurilishi va obodonchiligi bo'yicha ma'lum ishlar qilingandi. 1870-yilda shahar daromadi 10 ming rubl, 1871-yilda-17,5 ming rubl, 1872-yilda-17 ming rubl, 1873-yilda-21820 rubl, 1874-yilda-23917 rubl, 1875-yilda-30287 rubl, 1876-yilda-27766 rubl tashkil etgan. Byudjetning 82%i politsiya va shahar jamoatchilik boshqaruvi, tibbiy, sanitar xizmati va sud organlari, irrigatsiyaning shaxsiy tarkibini ta'minlashga va x.k larga, mablag'ning 18 foizigina shaharni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishga, jumladan irrigatsiya qurilishi va inshootlari xarajatlari, qurilish-yo'l xarajatlari, shaharni yoritish tizimi, bozor qurilishi, shahar dorixonasi, ambulatoriya muolajaxonalari, kasalxona, tibbiy xodimlar, qushxonalar nazorati va yuqumli kasalliklarga qarshi kurashish uchun sarflanardi. Bu ahvolda jamoatchilik boshqaruvi o'z vazifasini qay darajada bajargani o'z-o'zidan ayon [9]. Yuqoridagi ma'lumotlar tahlilidan ayon bo'lishicha, 1870–1876-yillar mobaynida Toshkent shahar byudjeti yil sayin o'sib borgan bo'lsa-da, mazkur mablag'lardan foydalanishda ustuvorlik asosan ma'muriy boshqaruv, politsiya, sud, sanitariya va tibbiy xizmatlar, irrigatsiya tizimlarining xizmatchilarini ta'minlashga qaratilib, shaharning real ijtimoiy-iqtisodiy infratuzilmasini rivojlantirish ikkinchi darajali vazifa sifatida qolgan. Byudjet mablag'larining 82%i ma'muriy tuzilmalarning shaxsiy tarkibini ta'minlashga sarflangani, ijtimoiy infratuzilmaga (yo'l, bozor, yoritish, kasalxona, dorixona va h.k.) esa bor-yo'g'i 18% ajratilgani shahar jamoatchilik boshqaruvi tomonidan aholi ehtiyojlari emas, balki tuzumni saqlash va nazoratga yo'naltirilgan boshqaruv modeli amalda bo'lganini ko'rsatadi.

Toshkent shahar Dumasining vakolatlari quyidagilardan iborat edi:

- jamoatchilik boshqaruvi bo'yicha shahar mahkamasi tarkibiga mansabdor shaxslarni tayinlash;
- mazkur shaxslarga maosh tayinlash;
- shahar yig'im va soliqlari miqdorlarini belgilash va o'zgartirish;
- shahar xarajatlarini aniqlash va shahar smetasini tasdiqlash;
- shahar mablag'ini to'plash va sarf qilish haqidagi, shahar mol-mulki holati haqidagi va umuman mahkama olib borayotgan ishlar haqidagi hisobotlarni ko'rib chiqish va tasdiqlash;
- shahar mol-mulki va umuman boshqaruv faoliyatini yurgizish qoidalarini belgilash;
- mahkamaning umumiy tartibini aniqlash [9].

Shahar Upravasi (Mahkamasi) a'zolari Duma tomonidan shakllantirilganligi, ularning oylik ish haqlari ham u tomonidan belgilanganligi, shahar mablag'ini to'plash va sarf qilish

haqidagi, shahar mol-mulki holati haqidagi va umuman mahkama olib borayotgan ishlar haqidagi hisobotlarni ko'rib chiqish va tasdiqlash vakolatining mavjudligi de-yure shahar Mahkamasi Duma oldida hisobdor ekanligining belgisidir. Shuningdek shaharni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish ham bevosita Duma oldida turgan masalalardan biri bo'lgan. Shu tariqa, Rossiya imperiyasi tomonidan Turkiston, jumladan Toshkent shahrini 1865-yili bosib olinishi natijasida vujudga kelgan mahalliy boshqaruv tizimi ikki yoqlama xususiyatga ega bo'ldi: bir tomondan, u mustamlakachilik apparatining siyosiy vositasi bo'lgan bo'lsa, ikkinchi tomondan, mahalliy aholining boshqaruvda ishtirok etishi orqali kelajakdagi milliy kengashchilik tizimi uchun amaliy maktab vazifasini bajardi.

Natija va xulosa. Tarixiy manbalar tahlili shuni ko'rsatadiki, mahalliy boshqaruv tizimi O'zbekiston hududida asrlar davomida uzluksiz rivojlanib kelgan bo'lib, uning ildizlari davlatchilik va jamoatchilik hamkorligi g'oyasiga tayangan. Bu tizim har bir davrning siyosiy, iqtisodiy va madaniy xususiyatlariga mos ravishda shakllangan bo'lsa-da, uni birlashtirib turuvchi asosiy qonuniyatlar — adolat, maslahat, jamoat manfaati va xalq ishtirokini ta'minlash tamoyillaridir. Nizomulmulkning "Siyosatnoma" asarida hozirgi zamonaviy davlat boshqaruvidagi "hududiy barqaror rivojlanish" tushunchasining ilk nazariy asoslaridan biri sifatida qaralishi mumkin.

Amir Temur davlat tizimida bu nazariy g'oyalar amaliyot bilan uyg'unlashgan holda institutsional shakl olgan. Devon tizimi orqali mahalliy boshqaruv markazlashgan boshqaruv bilan bog'langan, ammo bir vaqtning o'zida hududiy boshqaruv unsurlarini ham saqlab qolgan. Devon rahbarlari (Dorulimorat) faqat markaz oldida emas, balki xalq oldida ham javobgar hisoblangan. Soliq siyosatida aholining iqtisodiy imkoniyatini hisobga olish, ijtimoiy infratuzilmaga e'tibor berish, aholini qashshoqlashtirmaslik kabi prinsiplar mahalliy boshqaruvning ijtimoiy yo'naltirilganligini ko'rsatadi.

Islom huquqi tizimidagi ijtimoiy adolat, jamoat manfaati va mas'uliyat tamoyillari mahalliy boshqaruv faoliyatining ma'naviy va huquqiy poydevorini tashkil etgan.

Rossiya imperiyasi davridagi Turkiston boshqaruv tizimi esa mahalliy kengashchilik an'analarini formallashtirdi. Garchi Duma faoliyati mustamlakachilik siyosatining bir qismi bo'lgan bo'lsa-da, u mahalliy aholining boshqaruvda ishtirok etish madaniyatini shakllantirishda muhim maktab vazifasini bajardi. Toshkent shahar Dumasi faoliyati mahalliy byudjetni shakllantirish, irrigatsiya va sanitariya ishlarini tashkil etish orqali ijtimoiy boshqaruvning amaliy ko'rinishi bo'ldi.

Shu tariqa, mahalliy kengashlar tizimining tarixi adolat, maslahat va xalq ishtirokiga asoslangan milliy boshqaruv an'analarini namoyon etadi. Bu esa hozirgi zamonaviy davlat boshqaruvi tizimi uchun ilmiy-nazariy va amaliy jihatdan muhim xulosa bo'lib, mahalliy kengashlarning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishdagi roli va huquqiy asoslarini yanada mustahkamlash zarurligini ko'rsatadi.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Низомулмулк. Сиёсатнома. Тошкент янги аср авлоди, 2008. 17-92 б. // [https://n.ziyouz.com/books/axloq_va_odob/Nizomulmulk.%20Siyosatnoma%20\(siyar%20ul-muluk\).pdf](https://n.ziyouz.com/books/axloq_va_odob/Nizomulmulk.%20Siyosatnoma%20(siyar%20ul-muluk).pdf)
2. Темур тузуклари. – Тошкент, 1996, 25-б. // <https://namdu.uz/media/Books/pdf/2024/08/01/NamDU-ARM-12462-%D0%90%D0%BC%D0%B8%D1%80%D>

- [0%A2%D0%B5%D0%BC%D1%83%D1%80%D1%82%D1%83%D0%B7%D1%83%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%80%D0%B8.pdf](#)
3. Зиёдулла Муқимов. Амир Темур тузуклари (тарихий ҳуқуқий тадқиқот). Иккинчи тўлдирилган нашри. – Самарқанд: СамДУ, 2008. – 56 бет // <https://namdu.uz/media/Books/pdf/2024/08/01/NamDU-ARM-12462-%D0%90%D0%BC%D0%B8%D1%80%D0%A2%D0%B5%D0%BC%D1%83%D1%80%D1%82%D1%83%D0%B7%D1%83%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%80%D0%B8.pdf>
 4. Ш.Ўлжаева, Амир Темур давлат бошқаруви. – Тошкент: Академнашр, 2017. – 69-80 б // <https://namdu.uz/media/Books/pdf/2024/07/26/NamDU-ARM-11545-%D0%90%D0%BC%D0%B8%D1%80%D0%A2%D0%B5%D0%BC%D1%83%D1%80%D0%B4%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D0%B0%D1%82%D0%B1%D0%BE%D1%88%D0%BA%D0%B0%D1%80%D1%83%D0%B2%D0%B8.pdf>
 5. Темур тузуклари. / Форс тилидан А.Соғуний ва Х.Кароматов таржимаси. – Тошкент: Ёафур Ёулум номидаги нашриёт-матбаа бирлашмаси, 1991. – 144 б. // <https://www.ajhuman.uz/article/948636761004/pdf>
 6. Қуръони Карим маъноларининг таржимаси / Таржима ва изоҳлар муллифи Абдулазиз Мансур. - Т.: "Тошкент ислом университети наъриёти" 2001. - 483 б. 42-"Шўро сураси. 38-оят
 7. Низомулмулк. Сиёсатнома. Тошкент янги аср авлоди, 2008. 92 б. // [https://n.ziyouz.com/books/axloq_va_odob/Nizomulmulk.%20Siyosatnoma%20\(siyar%20ul-muluk\).pdf](https://n.ziyouz.com/books/axloq_va_odob/Nizomulmulk.%20Siyosatnoma%20(siyar%20ul-muluk).pdf)
 8. ЎзР МДА, И-19-фонд, 1-рўйхат, 9783-иш, 7,13,15-варақлар
 9. Исмоилова Ж. XIX асрнинг иккинчи ярми – XX аср бошларида Тошкентнинг «янги шаҳар» қисми тарихи. Тошкент – “Fan va texnologiya” — 2004. // <https://shosh.uz/hih-asrning-ikkinchi-yarmi-hh-asr-boshlarida-toshkent-boshqaruv-tizimi-2/>

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOYIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 11 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).